Mazkur Sillabus universitet Kengashining 2025-yil 28 -avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasining 2025-yil 26-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Fakultet dekani:	U.Ballasov
Kafedra mudiri:	S.Xalmirzayeva
Tuzuvchilar:	S.Xalmirzayeva
	N. Mamasoliyeva

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i
_______ A.A.Safarov
2025-yil "28" 08

O'ZBEK (RUS) TILI: O'ZBEK TILINI SOHADA QO'LLASH

FANLARI BO'YICHA

SILLABUS

(Rus guruhlari uchun)

Bilim sohasi:	400000 –	Bizness boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	420000 –	Bizness boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410100 –	Iqtisodiyot
	60410200 –	Bugalteriya hisobi
	60410900 –	Biznesni boshqarish

TOSHKENT-2025

Modul/FAN SILLABUSI
Zooinjeneriya fakulteti
60410900 - Biznesni boshqarish

Fan nomi	O'zbek (rus) tili: o'zbek tilini sohada qo'llash
Fan turi	majburiy
Fan kodi	O'TO'SQB 1104
Yil	4
Semestr	2
Ta'lim shakli	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	
Amaliy mashg'ulotlar	48 soat
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	72
Kredit miqdori	4
Baholash shakli	imtihon
Fan tili	o'zbek (rus)

Fan maqsadi (FM)	
FM 1	Bo'lajak mutaxassislarni o'z sohalariga oid so'z va terminlar bilan tanishtirish, ular to'g'risida batafsil ma'lumot berish, o'z kasblari doirasida o'zbek (rus) tilidagi og'zaki va yozma savodxonligini o'stirish, o'zbek (rus) tilidagi agrar sohaga oid terminlarning izohini ishlab chiqish, qishloq xo'jaligi sohasiga oid terminlarning kelib chiqishi va rivojlanishini o'rgatish, chetdan kirgan termin hamda soha so'zlarining muqobil variantlarini o'zlashtirish, qishloq xo'jaligining har bir yo'nalishida qo'llaniladigan terminlarni matnlar asosida o'rgatish va lug'atini tuzish, ilmiy maqolalarda sohaga oid so'zlardan to'g'ri foydalanish, ilmiy uslubning soha bo'yicha terminlarini mukammal o'rgatish, og'zaki va yozma nutqda ularni to'til, o'zbek (rus) tilining me'yorlari asosida sifat jihatdan yaxshilash g'ri qo'llash, yozma savodxonligini rivojlantirish, ularning og'zaki nutqini adabiy, sohaviy hujjatlarni tuzish, nutqning asosiy kommunikativ xususiyatlarini egallash, o'zbek (rus) tilining uslubiy jihatdan rang-barangligini farqlash haqida bilim berishdan iborat.

- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunining tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan mazmuning amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanda doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	**S. Xalmirzayeva, N. Mamasoliyeva, M. Nurutdinova.**
E-mail:	Elektron pochta: kakhramonazizov6@gmail.com.
Tashkilot:	Toshkent davlat agrar universiteti, Zooinjeneriya fakulteti
Taqrizchilar:	Keldiyorova G. – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi. Alavuddinova N. – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

1	S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilini sohada qo'llash". Darslik. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025
2	S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilining sohada qo'llanilishi".O'quv qo'llanma. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2024
3	Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tili".O'quv qo'llanma. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025
4	.F.Ashurova "O'zbek tilinining sohada qo'llanilishi". O'quv qo'llanma.Toshkent, "Tibbiyot nashriyoti matbaa uyi" MChJ. 2023.
5	M.Sh.Nurutdinova "O'zbek tilini sohada qo'llash".O'quv qo'llanma. Toshkent, nashriyot "Hilol media"-2023.
	Qo'shimcha adabiyotlar
6	S.Sh.Xolmirzayeva, "O'zbek tilini sohada qo'llash". Darslik. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025.
7	S.Sh.Xolmirzayeva, "Davlat tilida ish yuritish".O'quv qo'llanma. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025.
	Axborot manbalari 1.http://old.natlib.uz. 2 https://lex.uz/docs/. 3. https://yuz.uz/news/. 4. https://gramota.ru. 5.https://obrazovaka.ru

Talabalarning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichlarini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qyo'masa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli maavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	O'zbek (rus) tili;
2	Terminologiya;
3	Nutq madaniyati;
4	Davlat va rus tillarida ish yuritish.

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilim jihatidan:
TN1	Kasbiy sohaga oid atamalarning kelib chiqishi, ularning tarixi, qo'llanilishi, chetdan kirgan atamalar hamda ularning muqobil variantlari mavjud yoki mavjud emasligi haqidagi bilimga ega bo'lishi kerak; rus tili fanidan tovushlar tizimi, so'z turkumlari va gap bo'laklarini bilishlari kerak.
TN2	Og'zaki va yozma nutqda sohaviy terminlarni qo'llashni bilishlari kerak; rus tilida og'zaki va yozma nutqlarida qishloq xo'jaligi terminlarini bilishlari kerak.
TN3	Adabiy til me'yorlariga, imlo qoidalariga rioya qilgan holda ixtisoslikka oid matnlar tuzishni bilishlari lozim; rus tilida adabiy til me'yorlariga amal qilgan holda kichik hajmli matnlar tuza olishlari kerak.
TN4	Uslublarni o'zaro farqlashlari va har bir uslubga tegishli bo'lgan matnlarni tuza bilishlari kerak; rus stilidagi matnlarning uslublarini farqlay bilishlari va matnlarni uslubiga ko'ra to'g'ri tuza olishlari kerak.
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Kasbiy sohaga oid atamalarning qaysi usul va yo'llar bilan yasalganini aniqlay oladi; rus tilida so'z turkumlari va gap bo'laklarini aniqlay oladi.
TN6	Kasbiy sohaga oid atamalarning izohini biladi va ularni o'z o'rnida qo'llay oladi; asosiy qishloq xo'jaligi terminlarining ruscha tarjimalarini biladi.
TN7	Adabiy til me'yorlariga, imlo qoidalariga, nutqning asosiy xususiyatlariga amal qilgan holda sohaga oid matnlarga to'g'ri baho bera oladi; rus tilida mashqlarni bajara oladi, so'zlarning qo'shimchalarini to'g'ri qo'ya oladi.
TN8	Kasbiy sohaga oid atamalarni qo'llagan holda esse va maqolalar yoza oladi va ilmiy uslubning boshqa uslublardan farqini ajrata oladi. Rus tilida kichik matnlar, gaplarga savollar tuza oladi, terminlarni to'g'ri qo'llaydi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulot shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
I MODUL (O'zbek tili)	
A1	Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosi. O'zbekiston - mening Vatanim.
A2	Leksikologiya va leksik qatlam. O'zbek tili – Davlat tili
A3	So'zlarning shakl va ma'no munosabatiga ko'ra turlari. Odobning boshi – til.
A4	So'zlarning tuzilishiga ko'ra turlari. Adiblar xiyoboni. Ulug' ajdodlarimizga ehtirom.
A5	Mustaqil so'z turkumlari. Ot - mustaqil so'z turkumi. Sifat mustaqil so'z turkumi. T.Qaipbergenovning hayoti va ijodini o'rganish.
A6	Son – mustaqil so'z turkumi. Olmosh – mustaqil so'z turkumi. Inson va salomatlik.
A7	Fe'l – mustaqil so'z turkumi. Ravish- mustaqil so'z turkumi. Alisher Navoiy hayoti va ijodi.
A8	Yordamchi so'z turkumlari. Ko'makchi va uning turlari. Bog'lovchi va uning turlari. Yuklama va uning turlari. Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi.
A9	Gap bo'laklari. Sodda gap va uning turlari. Gapning bosh bo 'laklari. Agrar sohadagi islohotlar.
A10	Ikkinchi darajaki bo'laklari va ularning qismlari. Internetning hayotimizda tutgan o'rni.
A11	Hujjatchilik tili va tarixi. Hujjat turlari va xususiyatlari. Tashkiliy hujjatlar va ularning turlari. Farmoyish hujjatlari va ularning turlari.
A12	Ma'lumot-axborot hujjatlarining turlari.
II MODUL (O'zbek tilini sohada qo'llash)	
A1	O'zbek tilining sohaga yo'naltirib o'qitishning maqsadi va vazifasi. Atama va atamashunoslik
A2	Mutaxassislikga oid so'z va terminlarning kelib chiqishi va shakllanishi. Sohaviy so'z va terminlarning boyib borish manbalari
A3	Terminlarning yasalish yo'llari va ularning xususiyatlari
A4	O'zbek tilining jahon tillari o'rtasidagi o'rni. O'zbek yozuvlari tarixi
A5	Yozuv tamoyillari: fonetik, morfologik, shakliy, tarixiy-an'anaviy
A6	O'zbek tilining imlo qoidalari. Gapning bosh va ikkinchi darajali bo'laklari haqida qisqacha ma'lumot.
A7	O'zbekiston madaniyati haqida ma'lumot. Kasbga yo'naltirilgan muloqot madaniyati. Adabiy til me'yorlari

A8	Adabiy tilning o'ziga xos xususiyatlari. Sohaviy til bilimlari	
A9	Nutqning to'g'riligi (notiqlik). Nutqning aniqligi, mantiqiy izchilligi, sofligi, ta'sirchanligi	
A10	Nutq uslublari. Soha (mutaxassislik) tili uslubi	
A11	Davlat tilida sohaviy ish yuritish hujjatlarining yuritilishi	
A12	Matnda gap bo'laklari. Sodda gap va uning turlari. Matnni qisqartirish va kengaytirish yo'llari.	
Mustaqil ta'lim (MT)		72-soat
	I MODUL (O'zbek tili)	
MT1	Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosi.	6 часов
MT2	She'r yodlash, kitob mutolaasi.	6 часов
MT 3	Sohaga oid atamalarning kelib chiqishi va ularning vazifaviy xususiyatlari.	6 часов
MT 4	O'zlashgan so'zlar ishtirokida matn tuzish.	6 часов
MT 5	Badiiy asarlardan iboralarga misollar to'plash.	6 часов
MT 6	So'z yasovchi qo'shimchalar yordamida klaster tuzish.	6 часов
	II MODUL (O'zbek tilini sohada qo'llash)	
MT 1	Jadidchilik harakati namoyandalari to'g'risida kichik matn tuzish.	6 soat
MT 2	O'rmon xo'jaligiga oid atama va so'zlarning kelib chiqishi va ularning vazifaviy xususiyatlari	6 soat
MT 3	O'zbekiston madaniyatining tarixi va hozirgi kuni haqida matn tayyorlash	6 soat
MT 4	Adabiy til me'yorlarini sohaga oid misollar orqali tushuntirish.	6 soat
MT 5	Turli uslublarga doir matnlarni tahlil qilish	6 soat
MT 6	Matnning asosiy va yordamchi qismlarini farqlash, ularning o'zaro bog'liqligini ta'minlovchi leksik-sintaktik vositalar.	6 soat
Asosiy adabiyotlar		